

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/702/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714215929
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5714215929.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa Ing. G. J., nar. XX.X.XXXX, bytom D., V. XXXX/XX, právne zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Kašubom, so sídlom D., L. XX, proti odporcovi Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, o zaplatenie 2.371,01 eur s príslušenstvom, na základe odvolania odporcu proti rozsudku Okresného súdu Martin, č. k. 7C/6/2015-54 zo dňa 20. augusta 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Odporca **j e p o v i n n ý** titulom náhrady trov odvolacieho konania, predstavujúcich trovy právneho zastúpenia, zaplatiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa sumu 109,64 eur.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 2.371,01 eur titulom náhrady škody spôsobenej orgánom verejnej moci. Vychádzal z toho, že za škodu zodpovedá v mene štátu Generálna prokuratúra SR, keďže v zmysle § 4 ods. 1 v spojení s § 3 ods. 1 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z.z. Ministerstvo vnútra SR koná v mene štátu len v prípade súčasného splnenia kumulatívnych podmienok vymedzených v označených zákonných ustanoveniach; k čomu v súdnej veci nedošlo. Okresný súd konštatoval, že na základe podania navrhovateľa (v pozícii obvineného) bolo rozhodnutím generálneho prokurátora zrušené uznesenie Okresnej prokuratúry v Martine (ako aj uznesenie vyšetrovateľa) z dôvodu, že ním bol porušený zákon v neprospech navrhovateľa/obvineného. Doplnil, že na žiadosť navrhovateľa o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Generálna prokuratúra SR vôbec nereagovala. Okresný súd v otázke samotnej výšky škody uviedol, že táto bola riadne preukázaná, dokladovaná a nebola ani zo strany odporcu spochybňovaná; suma 2.371,01 eur predstavuje účelne vynaložené trovy obhajoby.

2. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že v spore úspešnému navrhovateľovi priznal ich náhradu v sume 567,15 eur.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie odporca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Poukazoval predovšetkým na nesprávne vyhodnotenie otázky, ktorý štátny orgán je v prejednávanej veci príslušný konať v mene štátu. „Titulom náhrady škody“ je totiž uznesenie vyšetrovateľa policajného zboru o vznesení obvinenia navrhovateľovi. Takéto uznesenie bolo/je účinné a vykonateľné už jeho vydaním. Nadväzne - podľa odvolateľa - je „absurdné“ vychádzať zo skutočnosti, že škodu spôsobil prokurátor (prokuratúra). Naopak, v konečnom dôsledku to bola práve Generálna prokuratúra SR, ktorá zrušila nezákonné uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia, a preto „nemôže zodpovedať za škodu a konať v mene štátu“; za štát malo teda konať Ministerstvo vnútra SR. Pokiaľ okresný súd uvedené neakceptoval, nielenže vec nesprávne právne

posúdil, ale aj účastníkovi (Slovenskej republike) odňal možnosť konať pred súdom. Na záver odporca doplnil, že nesprávne označenie účastníka konania, ktorý koná za štát, predstavuje tiež nedostatok podmienok konania.

4. Navrhovateľ nesúhlasil s odvolacou argumentáciou odporcu a žiadal rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uviedol, že skutočnosť, že generálny prokurátor zrušil uznesenie okresnej prokurátorky v Martine ako nezákonné, nemá nič spoločné s určením orgánu, ktorý koná za Slovenskú republiku. Odvolateľ ani bližšie (právne) nevysvetľuje, prečo by zodpovednosť malo niesť ministerstvo vnútra, keďže prokurátor je „pánom prípravného konania“. Uznesenie o vznesení obvinenia sa doručuje aj prokurátorovi, ktorý má oprávnenie takéto uznesenie zrušiť nielen na podklade sťažnosti podanej obvinenou osobou (§ 206 ods. 1 Tr. por.). Prečo tak prokurátorka Okresnej prokuratúry Martin v súdnej veci neurobila, nie je známe. Takýmto postupom pritom mohla zabrániť vzniku škody.

5. V súvislosti s aplikáciou § 4 ods. 1 písm. b/ bod 1 zákona č. 514/2003 Z.z. navrhovateľ zdôrazňoval, že na to, aby vo veci za štát konalo Ministerstvo vnútra SR, musí byť (prioritne) splnená prvá podmienka, t.j. že prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa. V súdnej veci však konajúca prokurátorka takúto sťažnosť zamietla. Navrhovateľ tiež poukázal na nečinnosť prokuratúry v štádiu, keď jej bola doručená žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorý postoj odporuje povinnosti vymedzenej v § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny.

7. Na základe argumentácie odvolateľa, ktorou je odvolací súd v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. viazaný, je podstatou odvolacieho prieskumu posúdenie, či v prejednávanej veci orgánom, ktorý koná za štát, je Generálna prokuratúra SR, alebo Ministerstvo vnútra SR. Zo všeobecného hľadiska ide o situáciu, ku ktorej dochádza v rámci trestného stíhania (osobitne v štádiu prípravného konania), v ktorom procese sú činné tak orgány ministerstva vnútra, ako aj prokuratúra. Dlhodobejšie nejasnosti súdnej praxe pri aplikácii pôvodnej úpravy zákona č. 514/2003 Z.z. ohľadne orgánu konajúceho v mene štátu v dotknutých situáciách mala vyriešiť jeho novelizácia zákonom č. 412/2012 Z.z. Hoci dotknutý text (aktuálne znenie § 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z.z.) z legislatívno-technického hľadiska sa nejaví ako najvhodnejší, pomerne jednoznačne vymedzuje situácie, kedy jedine v konaní môže ako orgán konajúci za štát vystupovať Ministerstvo vnútra SR.

8. V konkrétnostiach súdnej veci je významnou situáciou predpokladaná v bode 1 označeného zákonného ustanovenia. V jej zmysle (s čiastočným zjednodušením) v mene štátu koná Ministerstvo vnútra SR, ak škodu spôsobil vyšetrovateľ a prokurátor nezamietol sťažnosť proti jeho uzneseniu a (súčasne) nepodal obžalobu. Okresný súd správne zdôraznil, že na to, aby bolo v mene štátu činné ministerstvo vnútra, musia byť splnené obe kumulatívne podmienky, t.j. prokurátor nezamietol sťažnosť a nepodal obžalobu. V podmienkach prejednávanej veci však konajúca prokurátorka sťažnosť navrhovateľa (v postavení obvineného) zamietla, čím nie je naplnená už prvá podmienka (v tomto smere plne primerane reaguje na odvolanie odporcu navrhovateľ), čo nadväzne logicky vylučuje súčasné splnenie oboch podmienok a tým aj „zodpovednosť“ ministerstva vnútra. Z daného titulu je dôvodným záver o tom, že orgánom konajúcim v mene štátu v súdnej veci je Generálna prokuratúra SR (§ 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z.z.).

9. V Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 6/2016 bolo publikované rozhodnutie, ktoré (parafrázované opäť s čiastočným zjednodušením) vo svojej právnej vete konštatuje, že ak prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa a podal obžalobu v trestnej veci orgánom konajúcim v mene štátu vo veci náhrady škody podľa § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z.z. je od 1. januára 2013 Generálna prokuratúra SR. Uvedená situácia (odlišná od skutkových okolností súdneho prípadu) však nepredstavuje jedinou, v ktorej bude v mene štátu konať generálna prokuratúra.

10. Konanie ministerstva vnútra je totiž podmienené výlučne a výslovne len súčasným splnením dvoch podmienok (prokurátor sťažnosť nezamietol a obžalobu nepodal). Akákoľvek negácia týchto podmienok vylučuje postavenie ministerstva vnútra ako orgánu konajúceho za štát vo veci náhrady škody podľa §

4 ods. 1 písm. b/ bod 1. zákona š. 514/2003 Z.z. To znamená, že ministerstvo vnútra nebude za štát konať v situáciách, keď

- prokurátor sťažnosť zamietol a obžalobu podal (situácia vymedzená vo vyššie spomínanom R 6/2016)
- prokurátor sťažnosť nezamietol a obžalobu podal
- prokurátor sťažnosť zamietol a obžalobu nepodal;

pretože všetky tieto situácie predstavujú negáciu zákonom definovaných kumulatívnych podmienok (zloženého výroku vytvoreného logickou operáciou konjunkcie).

11. Len na okraj krajský súd dodáva, že neobstojí ani tvrdenie odvolateľa o tom, že prokuratúra v procese trestného stíhania navrhovateľa sa nedopustila žiadnej nezákonnosti, a preto je vyvodzovanie zodpovednosti voči nej „absurdné“. Je nepochybné, že zamietajúce uznesenie prokurátorky Okresnej prokuratúry Martin sp. zn. 2 Pv 256/12 z 22.11.2013 bolo uznesením generálneho prokurátora sp. zn. IV Pz 304/13/1000 z 5.5.2014 zrušené z dôvodu, že ním bol porušený zákon v neprospech obvineného (navrhovateľa). Predmetnú skutočnosť odvolateľ vo svojej argumentácii pomerne účelovo obchádza.

12. V širších súvislostiach krajský súd dopĺňa, že účelom konaní o náhradu škody spôsobenú pri výkone verejnej moci nie je „súboj“ ministerstva vnútra a generálnej prokuratúry o to, kto z nich v tej-ktorej veci má konať za štát, ale naplnenie materiálnej podstaty princípu právneho štátu.

13. Z doteraz uvedeného je zrejmé, že odvolacie dôvody odporcu boli neopodstatnené, pričom neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.). Napadnutý rozsudok preto vo veci samej potvrdil.

14. Viazanosť odvolacieho súdu konkrétnymi dôvodmi odvolania bola významná i pre potvrdenie výroku o náhrade trov konania. Odvolateľ síce napádal aj tento výrok, ale vo vzťahu k nemu neposkytol žiadnu konkrétnejšiu (proti)argumentáciu. Následne jeho odvolanie nie je spôsobilé spochybniť vecnú správnosť dotknutého výroku. Len pre úplnosť krajský súd konštatuje, že okresný súd náležite posúdil zásadu úspechu sporových strán v konaní a trovy uplatňované stranou navrhovateľa podrobil primeranému prieskumu.

15. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že uložil odporcovi povinnosť zaplatiť titulom ich náhrady navrhovateľovi sumu 109,64 eur. V odvolacom konaní bol totiž navrhovateľ úspešný (odvolaniu protistrany nebolo vyhovené), a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. má právo na náhradu účelne vynaložených trov. Tieto predstavujú odmenu za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k meritórnemu odvolaniu (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhl. č. 655/2004 Z.z.).

16. Predmetom odvolacieho konania bola čiastka 2.371,01 eur, t.j. v zmysle § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. je základnou tarifnou sadzbou suma 101,25 eur. K predmetnej čiastke sa pripočítava režijný paušál 8,39 eur (§ 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.), čo celkom činí 109,64 eur (101,25 + 8,39). Keďže právne zastúpenie navrhovateľa pretrvávalo aj v odvolacom konaní, taktiež túto čiastku je odporca povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa.

17. Toto rozhodnutie bolo vyhlásené pred 1.7.2016, t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, čomu zodpovedá i procesný postup a rozhodovanie odvolacieho súdu. V zmysle § 156 ods. 4 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. je odvolací súd viazaný vyhláseným rozsudkom. Predmetná viazanosť sa týka (okrem iného) aj poučenia o opravnom prostriedku, či označovania strán sporu. K písomnému vypracovaniu rozsudku však dochádza za účinnosti „nového“ procesného predpisu - zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok. Vzhľadom k nie celkom jednoznačným prechodným ustanoveniam (osobitne § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá CSP) odvolací súd v rámci písomného vyhotovenia rozhodnutia čiastočne zohľadnil aj aktuálnu právnu úpravu; napr. číslovanie odsekov odôvodnenia, či podpísanie rozhodnutia všetkými členmi senátu.

18. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.